

نہ، تہ مہ ہپرہ نہ وہ

شعری ہولکہ

عبدالغفور لیوال
Ketabton.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : نه ، ته مې هېره نه وې

ویناوال : عبدالغفور لېوال

د پښتې طرح اوډیزان : محبوب (شریفی)

خپرونډوی : میوند خپرنډویه ټولنه کابل

ټیلفون : ۰۷۰۲۹۵۲۱۴

کمپوز اوډیزاین : ذبیح الله (رامین)

چاپ کال : ۱۳۸۴

چاپځای : میوند مطبعه

د انټرنیټ په مخ ترتیب او ډیزاین کوونکې : مړوند

جادوگرې ته سرود

جادوگرې څه دې وکړه
چې دې داسې لیونی کړم
دا په سترگو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوگرې څه دې وکړه
چې د چین ماچین یا چاشوم
بنا پیری مې شوې کنیزې
چې ستا سترگو ته گدا شوم

جادوگرې څه دې وکړه
کفرو دین دې له ما واخیست
ما خود بین چې په کې ځان کوت
هانگین دې له ما واخیست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مینې ستوري شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

څه منتر دې په ما وکړ
تاته دومره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان وليد
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوگرې ستا د سترگو
له پيريانو مې توبه ده
بسم الله د سپينو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوگرې څومره ښه يې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شين طوطي غريزم
په شکرو دې بلد کړم

جادوگرې څومره ښه يې
تاله مينې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سپړی وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهيږې جادوگرې
چې ته څومره ښايسته يې
له غزلو نه رنگينه
له سندرو نه پسته يې

ته پوهيږې جادوگرې
نور له ژونده جدا کيږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پيدا کيږم

جادوگرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانې ولاړ شو
له شکمنو سترگو پټ شو
د گومان دنيا نه ولاړ شو

جادوگرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلماڼه شو
له هغه ځايه چې راغلو
هلته بېرته ور ستانه شو

جادوگرې لاس دې را کړه
زما له ژونده زړگي تور دی
يو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنيا کې خومره شور دی

جادوگرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شين غمی د گوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادوگرې لاس دی ښکلی
د تک سپین سوسن په شاني
رغوی را کره چې يې ښکل کړم
د خواږه وطن په شاني

جادوگرې جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
يا خو اوړ په دنيا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادوگرې جادو و کړه
مادي غيږې ته ميلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامي
بيړته روح را ستنه کړه

جادوگرې زړه مې واخله
په بدآ کې ښکلا را کړه
ها چې زه ورپسې گرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادوگرې څومره ښه يې
لاس دې زما په سترگو کيښود
اوس جنت په سترگو وينم
دوزخي جهان مې پريښود

وږی- ۲- ۱۳۸۲

دشها د ت کلېمه

ته مې ياد يېږې خو در تللی نه شم
ژوند مې په هر گام کې اغزي کرلي
پوهيږې؟
ژوند نه مې زړه دومره تور دی
لکه دا ستاله تورو سترگو څخه
چې په رنجو ککړه او ښکه راشي
او ستا د تور کميس گريوان کې چيرې ځان پټ کړي
پوهيږې؟
ژوند ستا د بيلتون له غم نه لوی پيتی دی
خو تر هغو به يې پر سر گرځوم
چې يوه ورځ يې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرگ وروستی سلگۍ يوازې تاته پريښي
پريږده! د ژوند وروستی شيبه ښکلې شي
پريږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کلیمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما گرانه يې.

غم

ستار ترنگيری
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چرې را منډي
تابې و فارا ته بيگانه څه وويل؟؟
هيڅ مې له زړه نه وځي
اود ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راوړلي

يو شيبه مينه

ستنه شوې ودي خندا
سردې زما پر تتر كېښود
زما د زړه درزادې وا وريدله
اي!
دې ماشوم بيا درته غوږ كې څه ويل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دي چې له ما خپه شي
په پټه، ټولې گيلې تاته كوي
پام كوه!
داليونى هرڅه وايي
گوره خپه چې نه شي.
ستنه شوې ودي خندا
زما تاوده نفس
داستا پر ښكلي وچويلی را پروت وربل دانه وانه كړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مگر رښتيا ووايه!
چې زما د متو منځ كې
ولې د پانې په څېر وريږديدې؟
ستنه شوې ودي خندا
چوپتيا خوره وه
او ما و تا دخپلې مينې لاره ونيوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خداى خبر خومره ډېر مزه مو وکړ
چې ستا د ښکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپينه آيينه ماته کړه
پوه شوم گيله دې وکړه ودې ويل:
چې ستا د گوتو د شوخۍ له لاسه
زما غوږ والى خداى خبر چېرې رانه ولويدله
وگوره غوږ مې تش دى
زه بې ځوابه هک حيران پاتې شوم
خدايزده زما سترگو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندا

غزل

يوڅوک دې په سندرو او په ويريادوي
مريد دی په حلقه کې نوم د پيرياد وي
د زلفو په ترلو موڅوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځير يادوي
زما د لمدو سترگو ماتې ماتې آيينې
دوينو، اوښکو منع کې ستا تصوير يادوي
چې زړونه رانه يوسي خپل ښايست ته شي مغرورې
چې زړونه مورامات کړي نو تقدير يادوي
د يارد نامه توري مې سلگيو کې ماتيزي
دا څوک په دې دنيا کې مافقير يادوي

ليندۍ ۱۳۸۲

ستړی یمه ستړی

عشقه ناوخته راغلي
نړۍ د زړودسكو په ټولو لو بوخته
ستاملنگۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وكړي؟
دلته چې مينې ته گناه وايولا
ته به دې اسپه چېرې ودروي؟
عشقه ناوخته راغلي
غر بنياد مونه ډك
سيند بنياد مونه ډك
چېرې خالي د جنون د بنسته نه شته
نو وايه عشقه ستا شلیدلی گريوان
خپل ببر سر
او زما د مينې اوبسكې چېرې يوسم؟
عشقه ناوخته راغلي
زه نور زلمی نه يم چې مينه وكرم
لكه آدم د خپل هاييل او قابيل
د شخړو سيل كوم
عشقه ناوخته راغلي
د بي مھريو د ساده نسل له لاسه ژاړم
خوك مينه نه پېژني
خو په مينو پورې دومره خاندې
چې كله كله ورنه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حال كې
وايه چې تاڅنگه كړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووايم؟
او له ژوندون څخه د استړي بدن چېرې خېن كړم؟

کران و حید عمر ته

زما اتن چي جانانه
زما اتن چي جانانه!
کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره
ښايي کوم څوک دې هر قدم سره د اوبښکو څاڅکي و بهوي
زما اتن چي جانانه
ته چې د ډوډله هريو گرز سره لاسونه تاو کړي
زما په زړه کې پښتنه وینه غور ځنگ وکړي
ته چې خپليو نه خړپا پورته کړي
زما په سر کې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي
داتن چيانو ساز لميه ميره!
هره شيبه مې ستا خندا ياد يږي
چې مرور شې بيرته وگرځيږي
زما دې هغه ښکلې ادا ياد يږي
زما اتن چي جانانه!
کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره
ښايي يو ورځ دې دا شاعر ملگری
په زړه درو وريږي
ښايي يو ورځ دې شاعر ملگري غږ واورې چې:
((يو ځلې بيا په دې لار راشه
په پخوانو پلونو دې پريوتل گرونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژارې
اونښکې دې مه بهوه
اونښکې دې پټې خپلو سترگو کې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم گناه وايي او شک پرې کوي
که درنجو ليکې دې راغلې په سپين مخ
نو ټوآ به وپوهيږي
چې تا د مينې په خاطر ژړلي
پام کوه ونه ژارې
مور دنړۍ له بد مرغانو څخه هغه دوه يو
چې آن ژړلی نه شو
پوهيږې!
هغه ورځ چې تا وژړه
زه څو مړوسو ځيډم؟
ځکه چې ټوله دنيا وپوهيده
چې موږه دواړه سره مينه لرو.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مينه وي د ټولو گناهونو ابې.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې څوک دخپلې معشوقې په اونښکو
وشرميږي
او خپلې اونښکې د خپل زړه په وينو و مينځي
له ويرې څخه؟

۵ مرغومی ۱۳۸۲

زه مساپريم خو غريبه ته يې

((خپلې گيلې به ديوالو ته وکړم
حکه چې ته خو ورته غوږ نه نيسي...))
آه ياره دادې ليک کې څه ليکلي؟
مسا پر زه يم خو غريبه ته شوې
بيگه مې ستا د ناچارۍ گيلې ته ډير وژړې
له اوو سيندونو او اوو غرونو لرې
زما د زړه په هريو غږ کې ته يې
ستا چې په زړه کې گيله وگرځيږي
زه يې همدلته اورم
گرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې گيلې دې خپل زړگي ته کوه
پوهيږې؟
دلته هم آسمان شين دی
او د لمړنکلي طلايي بگۍ دورځې پرلارځي او راځي
مگر پر زمکه نه اشنا سيوري شته
نه تورې زلفې نه لونگۍ نه خادر
نه د زړو خپليو خړپ نه د ټيکريو وږمې
نه ستا د بنکلي رغوي عطر چې زما ډير خونېده
زما اوږه تشه ده
ستا تورې زلفې پرې خورې وړې خپې نه وهي
زما غاړه ستا د نفسونو له گرمۍ نه ليري

او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د نگ اسمايي
نه يې ځيرې هوا چې ستا د غيرې عطر لري
دلته د هسکو بښنه يې مانېو جسم کې
اروا وې نشته
زه مساپريم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در څخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لاستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غريزه
خپلې گيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا څخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه، نه ځي.

۱۲-۲-۲۰۰۴

د ټوسن بنار اريزونا

د هستخ الفبې

هو!

زه پوهېږم چې ياديرمه دې

راته ليكلي دي دي:

چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مينځې

زما د زړه دوينو کړنې دې په اوښکو لمد وې، وچوې

اوزما يادونه دې د زړه شپو کې خراغ بلوي

هو! زه پوهېږم چې ياديرمه دې

زه ستا په پاڅه او سپيڅلې مينه ښه پوهېږم

خو راشه ما وگوره!

چې ستا تصوير ته په لمدو سترگو خبرې کوم

زه دلته ټولوته بې سده ليونې ښکارېږم

نور د ځوانۍ خوبونه ويني، خپلو سترگو ته اوبه ورکوي

د سپينو نجونو د بدن په ليدو آه وباسي.

خو زه د خپلې کوتې ورو تړم

او په شيبو شيبو له ځان سره يوازې اوسم

ستا تصويرونه او ليکونه گورم

يوازې ستا د ليک خبرونه شعرونه ليکم

اوس خو زه نه

زما شاعره ته يې

ته زما زړه کې ناسته

زماله خولې څخه شعرونه وايي
اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستا د نامه له يو الف څخه پيلېږي او په بل ختمېږي؟

۲۰۰۴ - ۲ - ۱۷

ټوسن - اريزونا

غزل

بيگناه دوه پرېنتې وې مقررې دلته راغلي
د استاله بڼکلو سترگو نه کوترې دلته راغلي

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه کې گرځيدلې
چې نيمه شپه دې وکړلې وزرې دلته راغلي

په شنو سترگو يې ستا د تورو سترگو غلا کوله
يو دوه د پرنگيو جادو گرې دلته راغلي

د عشق له پيغمبر سره د سرو کفارو جنگ و
بيگناه د ملايکو څو لښکرې دلته راغلي

سلگۍ سلگۍ اسرې لکه افغاني مهاجرې
د استاد سترگو جنگ نه مرورې دلته راغلي

پرون دې دلپوا d غزلونو کتاب لوستی
خبرې دې خوږې لکه سندرې دلته راغلي

۱۷ مارچ ۲۰۰۴ ټوسن اريزونا

غزل

شب پرست یم خپل یزدان سره مې شپه ده
ستاله زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی یاران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسا پریم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترگو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیراوله کمان سره مې شپه ده

له گونگرویی دلنډ یو شرنگا اورم
ستاله ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنگ په خوب کې وینم
ستاد حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ ټوسن

وعدہ

نہ!

تہ مې ھېرہ نہ وې
تہ مې پە یاد وې، ستا وعدہ مې ھم پە زپہ باندې وە
زما یا دونہ لا، لہ تاسرہ وو
خو خدای (ج) خبر چې ولې در نہ غلم؟
باران پە شرک وریدہ
ما د باران د ټولو خاڅکو پە شمېر تہ یادہ کرې
تار تہ ویلي وو چې زہ بہ ځان پە واینو لوند کړم
کلہ چې تہ راځې نو زہ بہ پە شرابو کې لمدہ خیشته یم
هو! دا مې هرڅہ یاد وو
ستا د وعدې ھرہ شیبہ مې پە خاطر کې شنہ وە
زہ پو ھېدم ھغہ ډیوې چې بلې کرې وې تا
اوس خلاصیدې او وار پە وار مې کیدې
خو خدای (ج) خبر چې ولې در نہ غلم
تہ مې پە یاد وې، تہ مې نہ وې ھیرہ
او پە سرو واینو کې لوند خیشت بدن دې
زما سترگو تہ نیغ ولاړو
زہ پو ھېدم چې تہ بہ راشې
زما د خونې وربہ وټکوي
زہ پو ھېدم چې لہ ژړانہ بہ دې سرې سترگې را واپوې
گیلہ بہ وکړې:
چې شراب خلاص شو، ډیوې مې شوې

ولې را نه غلې ته؟
زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړيم
ځكه زه نه پوهېږم
چې ولې درنه غلم
زما په لاس کې به يوسپين کاغذ وي
ما غوښتل شعر وليکم
نه شعر مې نه ليکه همدا سې ناست وم
يوازې سپينه پاڼه
زه پوهيدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلي
په دې گومان چې ما به نوي څه ليکلي وي پرې
خو پاڼه سپينه ده يوازې يې په سر کې دي يوڅو توري:
(غواړم وطن ته ولاړ شم.)

۱- مې - ۲۰۰۴ ټوسن - امريکا

يا هو

بيگاه دلته راغلي وه ډيوې سره نجلۍ
آسمان نه پريوتلې وه ډيوې سره نجلۍ

د سپين کميس گلان يې د مظلومو وينو څاڅکي
ملنگه وه، سپيڅلې وه ډيوې سره نجلۍ

په کلي کې نن باد د اسرافيل شپيلۍ وهله
بيگاه کوم چا ويشتلې وه ډيوې سره نجلۍ

يورون ستوري را پريوت، خلکو وليده له ورايه
همدغلته لويدلې وه ډيوې سره نجلۍ

د کلي ملايانو تر سبا هو، الاهو کر
د قدر شپه بللې وه ډيوې سره نجلۍ

يوڅوليوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډيوې سره نجلۍ

۴مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

یوازي

هره شيبه د ژوند خپره بدليږي
هره شيبه د مرگ په لوري يو بل گام اخلم
لكه د مني پانه رپرډمه او ليرډمه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوړه زما پرسرا شيندي
يوازي توب
يوازي توب مې خوښ دی
چې په لمدۀ كبله، بربنډې پښې
يوڅو گامونه واخلم
او هرڅه هېر كړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازي بد بيني زده كړې
هرڅوك يو څوك دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يم
هرڅوك چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازي پيدا شوی يم يوازي اوسم
دادی:
د مرگ په خوا يوازي درومم.

۱۱-۲۰۰۴-جون توسن اريزونا

هو دلتہ مينه نه شته

دلتہ هرڅه شته دي خو مينه نه شته
دلتہ د مورد لاس توده ډوډۍ غلمينه نه شته
دلتہ رگونو کي شراب گرځي او زړونه په هوس
درېږي
دلتہ زما او ستا په شان وجود کي وينه نه شته
دلتہ رنگونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلتہ سپيڅلې او ساده بڼکلا زما د کلي
هغه په سترگو توره او په مخ سپينه نه شته
زه دلتہ دوی ته خپل هرڅه يادوم
دوی را ته خاڼدي وايي
هو هلته هرڅه دي او دلتہ نه شته
وگوره دلتہ سپينه سوله ده او جنگ هم نه شته
دلتہ غلام نه شته تالان هم نه شته
دلتہ يوازي وداني شته وړانو ډچېرې دي
هو دلتہ مينه نه شته
خو په لاسو د انسان
د انسان مړينه نه شته

واشنگټن DC 29 / 2004 اگست

د سپوږمۍ په ارمان

پايڅې مې بډ وهلې
بيل مې په پوله خنډ کړ
او د لېښتې رڼو او بوکې مې لاسونه پريولل
د جوارو لوی پټي ته ځير شوم چې مې ته وليدې
په شنه گيډۍ کميس دې سپين گلا باتون مات کړي
او د پاوليو شرنگهار دې د چنچنو له نغمو سره گډ
خومره بڼايسته وې بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوځي
سړکا á مې ځمکه له گروۍ خلاصېږي
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم

* * *

کابل له سپينو واورو لاندې پټ دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سړکا á
ستا نفسونه ډېر تاوده ښکاريږي
زما تاوده لاس کې دې سپين لاس خولې دی
بيگه دې بيا ژرلې؟
په ټيليفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا خبره کې د سترېا نښې له ورايه وينم
اوس زه اوته سره ډېر نه شوليدای
ژوند زما اوستا ترمنځ ديو á جوړ کړی
ژوند سرگردانه دی د ښار کوڅو کې
ښار لکه تور ښامار زموږ مينې ته اور را شيندي

* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غږ راوینس کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همداسې کوي
ستا بریښنا لیک مې ولوست
کړکی ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپوږمۍ نه ویني
دلته سپوږمۍ چاته سلام نه وايي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپوږمۍ نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکۍ لاهم زما پر شونډو ناڅي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپوږمۍ د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنگل

ما ځنگل و آزموبیه

ما له ځنگله سره نفس و یوست او ځان مې شین کړ
او زما وجود د ځنگله شنه بدن کې وغځیده
ماله ځنگله سره خوشې تیرې کړې
او د کوچني سیند له سندروسره وبهیدم
ما په ځنگله کې ځان پخپله ورک کړ
ځنگل زموږ په شان دی:

شار

مهربانه

او وحشي خوبنکلی

ځنگل زموږ په شان نه

زموږ د اروا په شان دی

هلته هم پرانگ او سیري

او هم د سترې هوسۍ بنکلي بچي

ځنگل کې مار له ونې ځان راتاو کړي

او د مرغیو ځاله ټوله له بچو تشه کړي

ځنگل زموږ د اروا په شان دی

دلته لیوه او غزال دواړه اوسي

ځنگل له ځان څخه دویرې په شان

له گهو بوټو لاندې تورې بلاگانې او شیشکې ناڅي

شپه په ځنگله کې ستوري یو یو بنکاري

او سپوږمۍ څاڅکۍ څاڅکۍ ناڅي

له شنو گهو خانگو

دلته د باد نغمه له پانو سره لوبې کوي
لکه د دنگې نڅاگرې د پایزېب شرنګهار
خود ځنګله سهار د بڼکلي معشوقې د سپینې غاړې په څېر
همدومره سپین

همدومره روڼ

همدومره پوست دی منې؟

چې کله وینې شي بیا یې بڼکل کړې نو
الله اکبر

یوه نری لار د ځنګله د بوټو منع کې تللې
د وچو پانو پرې غالی خوره ده
د الارزموږد ژوند تر پایه اوږده

چېرته یو ورک لاروی نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پانې به ماتیرې ستا تر پوندو لاندې
ځنګل زموږد یارانې په څېر دی

ځنګل زما په څېر یاغي
خو ستا په څېر بڼکلی دی

ما ځنګل و آزمویه

اوت زما د روح ځنګل ته راغلې
له هم هغه ازله

کله چې ته خپه شې

نو ځنګل او رواخلي او ونې سوخي

کله چې ته وځاندې

پر ځنګله شړکنده باران وریرې

- سپتمبر ۲۰۰۴ مریلند - کوزاډیلې ځنګل

غزل

ستايوي جلوي ته له گناه ستړی بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پرېږده خیر دې که مې تن شو اور

ځان نه یم راغلی او سفر مې تر خپل ځانه دی
ستا دمخ رناته ددې لارې لوغړن شو اور

مړه خاوره ویده وه خو چې تاورته تش وکتل
وینښه شوه خو پوه نه شوه چې څنگه پرې وطن شو اور

گل په خنډیدو کې ستا د حسن نښه راوړله
ماته مې په ځان کې دغه څیرې پیرهن شو اور

تانه یې رنانه کړه او مانه تا ویدله او سوز
څار شه زموږ له مینې نه چې دومره برخمن شو اور

دومره مې درواخله چې خیرن خلک مې نه ویني
ماته خوپه دې دنیا کې دغه شان بودن شو اور

۳۰ وېری ۱۳۸۳ مریلند کالج پارک

علامه رشاد ته چي دييا ليدو ارمان بي زما پر مسا پر زړگي پاتې شو

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پريوت

هېڅ مې باور نه راځي
ها مازيگريه مې هميش په زړه وي
چې پر سبا بي زما سفر پيلېده
زه ستا د کور په لويه خونه کې ناست
او ستا د تود غږ له وړېدو سره جنت ته تلمه
تاراته وويل چې :

پام چې وطن هېر نه کړې
مگر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او موږه چاته پريږدې؟

مگر دا ژوبله او يتيمه پښتو چا ته پريږدې؟
يوه ورځ تارا ته ويلي وو چې :
(فخر شاگرد هنرمند به استاد رسد)
مگر استاده !
اوس حيران يم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

مورډه بې فخره شو

بې سره شو

بې لمره شو بس ته چې ولاړې

اې د پښتون مذهب رهبره وايه

زموږ دپوهې پيغمبره وايه

که ستا دتللو نیت و

ولې دې مورډ ته دومره مينه راکړه

مورډ خو ویده وو دا بد په شپو کې

ولې دې مړو رگو کې وينه راکړه

دا وينې زلميان به اوس په کوم لوري ځي؟

ته خويي مشرد دستار سپړی وې

دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي؟

استاده! اوس به دا نیمگړې نسخې چا ته لولم

دا - د خوشال فرهنگ - به څوک وليکي

دا د - اټک - لاندې به څوک وڅیړي

د ستر پښتون نیکه به څوک پېژني

زما د تاریخ د هسک له لمر سره خو ته اشنا وې

خو

ستا د لمر په شان وجود هم پریوت

هېڅ مې باور نه راځي

نه!

زه دا منلی نه شم

لا پرڅه پاتې دي چې ته یې وکړې

یوازې ته

یوازې ته

یوازي ...

د دسمبر اوله ۲۰۰۴ و اشنکتن دي سي

تصوير

ستا رالېرلی تصویر
هغه په تور ټيکري کې بنکلی تصویر
هو!

همدا اوس هم زما په لاس کې دی او گورم ورته
ستا بنکلی سترگې خو تصویر کې هم خبرې کوي
لیونی!

سترگو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټوټه عمر یې وخور
خو تفسیر مې نه کړې.

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترگو تصویر سره دې ژاړم
د خوب او خیال له تور او سپین تعبیر سره دې ژاړم

دا تاراته ویلي و چې بند کې به مې ساتي
ته نه یې د یادونو له زنځیر سره دې ژاړم

ستا او بڼکه مې تاويز کړه گرځومه یې په غاړه
له پیر سره دې ژاړم له فقیر سره دې ژاړم

بس تا کې چې اوسیرم لیونی یمه وطنه
خندا سره دې خاندنم اوله ویر سره دې ژاړم

برخلیک دې دی چې خپله مینه څښه کړې په خپله
لیواله بد قسمت له تقدیر سره دې ژاړم

مریلند - امریکا

غزل

توبه مې کړې وه چې ماته شوه توبه مې وکړه
شیخ او ساقی سره همدومره گوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په یاد کې ساتې ښکلې یاره
یو مسایروم، دلته راغلم یوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړګۍ مې راوړدرته
جانانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مې وکړه

دې ته دې هم لویه گناه وویل زما قاتله
چې ځنګدن کې دوطن خواته سجده مې وکړه

زه سترې نه وم خو پښتو مې مخ ته ودریده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرګه مې وکړه

لیندۍ ۲۵-۱۳۸۳ و اشنګتن

زلزله

دهند په سمندر کې د خونامي زلزلې ۱۵۵ زره کسان ووژۀ

او زمکه ريږدي
خپې الوخي
د خلکو لودی
لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني
د خدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې
چې خلک یو د بل د غوښو بوی نه پوزې نیسي
طبیعت په لوبه بوخت دی
خلکو کبان نیوۀ خو نه وو خبر
چې د طبیعت په یوه لوبه کې به
کبان په دوی ماړه شي
کله چې زمکه د الله (ج) د بندگانو تر پښو لاندې راوخرخېده
لویانو چیغې کړې:
یارب
یا بګوان
یا عیسی ... بودا ... موسی راورسیږئ ...
خوماشومان او لیوني پوه نه شوۀ
چې چاته پاس وګوري
دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدۀ
ځکه اوۀ یې زلزلې ته کټ کټ وځنډۀ او وروسته مړه شوۀ

اسمان لا شين و
چا خه ونه ويل
دخپو غږ كې چينغې ډوبې شوې
خنداوې پراو بولا هوشوې.
بنځې تر اوسه لا خپو ته گوري
خو شپه تياره وي داو بو پر سر دهېڅ ماهيگير
د كوچنۍ بېړۍ خراغ نه بنكاري
په جوماتونو كې اذان
په مندرونو كې زنگونه نشته
د كليساوو صليبونه مات دي
خلك د لويو پانگه والو د خيرات په ډوډۍ
يو بل له ستوني نيسي
او ماشومان
لاهم په خټو كې دمړو ميندو له تيو خخه وينې روي

* * *

پر زمكه خلك ډير دي
خوك يې په جنگ خوك يې په اور كې سوځي
خوك زلزله كې تر او بو او خاورو لاندې ور ك شي
او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي
چې مرگ د كوندو يتيمانو غم وي
نه دهغو چې مړه شو
د مرگ غميزه لا ژوندي ده
دهندي او بنگالي بنځو له او بنكو سره لوبې كوي

خو ها چې مړه شوۀ په دې نه پوهیږي .

* * *

یو لیونی د ونې بڼاخ کې ناست و
ونه ولاړه وه دخټو منځ کې
او لیونی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و
لیونی وژپۀ او ویې خندۀ
او بیایې داسې وویل :
په دې دنیا کې به لا اوس هم چیرته جنگ روان وي
او ځینې خلک به د ځینو خلکو وینې غواړي
دا دی طبیعت ورسره مرسته وکړه
طبیعت ډېر ووژۀ
نو اوس کېدای شي
جگړه ماران ماره وي
او جگړه ودریږي
لیونی وژپۀ او ویې خندۀ
ونه ولاړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و .

۲۰۰۵ جنوري

انديانا-متحده ايالات

بند ه

شیخ وایی بنه کوه او بدمه کوه

خو شیطان دانه مني وایی:

بد کوه او بنه مه کوه

ماته خود واره په غلطه بنکاری

آیا دنیا کی بس همدغه بنه او بد دي

بل څه نشته مگر؟

زه نه د شیخ نه د شیطان منمه

د خدای بنده یم بس د خدای منم

او مینه کوم

جنوری ۲-۲۰۰۵

انديانا - متحده ايالات

نه پوهيلو

دنيا يو بل توپان په سراخيستي

بيا د ديوانو په سرونو کې چينجي نوريزي.

او بشریت په خپله سپينه تنده لاهم د جگړې داغ لري

د انسانيت د پيدايننت له ورځې

زموږ تاريخ د د ووسترو گناهونو په دوزخ کې سوځي

يو (غلامي) او بل (جگړه) او وژا

خدای ج د انسان د بد مرغیو طوق د دغو شیطانونو

په لاسو کې ايښی

د غلامۍ شيطان د عدا بوربو کی کې مړ شو

خو (جگړه)

آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي

لاهم دستر با با آدم دا ولادې شرم دی

دنيا يو بل توپان په سراخيستي

قيامت به راشي خو حيران یم چې زموږ غاړې به

د جگړه مارو تر گناه لاندې کړې تر خدایه څنگه ورشي !!

مړیلند - امریکا

غزل

جانانه څوک چېرې هم داسې ناروانه کوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه والانه کوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترگواو د خلکو ترمنځ
خبرې ته کوي خو هیڅ څوک یې ادا نه کوي

چې ته را ونه گوري روح به مې ځان خه وويني
چې تصویر نه وی آینه چاته خندا نه کوي

اخر په زموږ زړونه د خدای (ج) حسن په خوب وويني
دغه مین ماشومان هیڅکله گناه نه کوي

وايي مرگ سخت دی روح له تنه جدا کيږي مگر
ما د وطن بیلستون لیدلی هیڅ پروانه کوي

۲۸- وری ۱۳۸۴ و اشنگتن دی سی امریکه

تصویرونه

که

هندارو تصویرونه ساتلای

مور به خپل اووم نیکه هم لېدلی وای

او اوس به ټوۀ پوهېدو

چی د دارا او سکندر آیینې څه ډوۀ وې

او د جمشید په جام کې څه ښکارېدۀ

یوازي

که هندارو تصویرونه ساتلای

نور به بې روحه تاریخ

داسې بې ژبې او مېژواندې نه وای

مور به آدم ته د حوالو مړې، موسکا پېژنده

او په بېړۍ کې به له نوح سره یوځای ګرځېدو

ما به آتن کې له سوکرات څخه پوښتلي وای چې

تر تا دوه نیم زره کلونه وروسته

ولې لا هم په- عدالت- پسې دا ورک بشر هم داسې ورک دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتي وای چې
ما هم له ځانه سره طور ته بوځي
بس که یوازې
تصویرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به لیلا ته وای کتلي د مجنون په سترگو
او په کعبه کې به مو
د اسماعیل د قربانی نښې له ورايه لیدې
زه به ورتلم اکاډیموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبري وکړم
زما له هغه سره حساب پاتې دی:
ستا - ایتوپیا - چېرې ده؟
او انسانان به وژا کیږي لا تر کله دهغې لپاره؟
ستا د خیالي ډیموکراسي ریښتیا ده چېرې پته؟
مور خویې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سیوري وینو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځکه چې لا هم دا اخلاقو او ایمان په توپیر نه پوهیږي

خو

که هندارو تصویرونه ساتلای

ما به له خپل نیکه نه غوښتي وو چې

زما مغرور پلار ته وصیت ولیکي:

چی خپل شاعر زوی د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني

بودا لا اوس هم ما په خوب کې ويني

هو! زه پوهیږم چې له ما خپه دی

حکمه زه ژوند ته دهغه په سترگو نه گورمه

ژوند کله ښکلی شي زما دمعشوقې دښکلو سترگو په څیر

خو بیا هم ما ته هیڅ ارزښت نه لري

بودا ویريږي چې خوبونه یې زماله وینورنگ وانه خلي

بودا به نه ویریدای

اوزه به هم ژوندی وای

خو که هندارو کې تصویر پاتې وای

راشه چې زه درته یو راز ووايم

له سلوزرو کلو ډیر تیريږي

هیڅ څوک پرې نه پوهیږي

چې له هندارو څخه ولې تصويرونه تېښتي؟
ماته مې اووم نیکه کیسه وکړله:
چې په هنداره کې شیطان وکتل
او بس همدغه شرمیدلې دهندارې حافظه ماته کړه
که درته ووايم خدا به در شي
که تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به ځانونه دبیزو له نسله نه گڼلای

۱۳۸۳ لړم ۲۷

په دې شعر کې وزن خو ځايه توپير لري، خو دا د مانيزو برخو ديبلولو لپاره د يوه نوي ميتود کارونه ده، نه وزني تېروتنه.

د افغانستان ورکې خزانې

د دوه زره پينځم کال د اپريل په يوويشتم ما بنام د امريکې په پلازمينه واشنگتن ښار کې د افغانې سفارت او نشنل جيوگرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي زمريالي طرزي د هڅو او په ټوليزه توگه د افغانستان د لرغونو آثارو په هکله د يوه فلم پرانيستنه وشوه، چې ((د افغانستان ورکې خزانې)) نومېږي په دې فلم کې د باميان دسترو بوداگانو را پرځېدنه و ښوونه شو او تر څنگه يې په سيمه کې د درېيم بودا چې په (ويده بودا) مشهور دی، د موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او برياليتوبونه هم د پام وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو ستره مجسمه ده چې اوږدوالی يې د ايفل تر برجه هم ډير دی. ښاغلي طرزي وويل، له ډيرو څېړنو او کيندنو وروسته مود دغه بودا د پښو يوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه شوم هغه دلته دی، نو کار يگروته مې وويل چې بيرته خاورې پرې ورواړوي، چې بيا بل وخت په ډاډ او احتياط سره کيندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا تپې د قيمتي خزانې په هکله وه چې له نيکه مرغه تر اوسه دولسمشرۍ په ماني کې خوندي ده. د ويده بودا را برسیره کېدنه په نړيواله سطح يوه ستره فرهنگي پېښه ده، وړاندوينه کېږي چې ددغه بودا تاريخي ابهت او اهميت به د مصر له اهرامونو سره برابر وي، ياد شوي فلم عاطفي جوړښت درلوده چې د ليدو پرمهال يې پرځينو افغانانو برسيره بهرنيانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای. ماله خپلو اوښکو سره خو کليمې هم مل کړې چې دلته يې لولۍ.

ورکه خزانہ

بودا!

ویدہ شہ

د تاریخ ترخروارونو خاورو لاندې آرام و غځیږه
لا((اپه گان)) د خپل نیکه خبره د غم د غبار شاته ویني
لاشغهار د غشیو خیزی لاگوربت زخمی دی
او د((لوی غر)) د ذهن خالي له لمبو ډکې دي
لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډبرینې سینې ورک درزونه
لا تور شیطان د((براهې)) گردونه مینځي د((سیندو)) پراوېو
لا هم پر موږه لمر د تور د جا له کوره خیزی
لا ستا د دواړو تندیسونو له سو غاړو نه دودونه خیزی
بودا!

ویدہ شہ

په آرام پریوځه

هو دا ریښتیا ده چی

بخدي کې یې د((ساک)) د پا چا ښکلې لور برېښه کړله
طلا غونډۍ کی یې د سرو زرو له تاج څخه هډو کی تش کړه
خوته ویدہ شہ

ته آرام پریوځه!

د بخدینۍ شهزادګۍ روح لاله گانو سره په کور پاتې دی
لاله سیندو یاله آمو څخه اوښتی نه دی
لاخو د ساک د لور د ګني کمیس پاو لي شرنګیږي
او لادستر نورستان((لام)) په((الینو)) مین دی

لاهه ددنگو پکتانیو د قمې زرین لاسوندي بریښي
نوته ویده شه، ته آرام پریوځه!

د بخدینۍ پیغلې ښایست ته مې سلام دی بودا
ستا د خوبونو پریشانی ته مې هم پام دی بودا
زه لا د زرو کلو شاته بخدینۍ وینمه

چې اووه کنیزې پرې چاپیری دي سینګار یې کوي
څوک یې باولۍ، څوک یې والۍ څوک یې پېژوان سموي
څوک یې په هسکه سینه رږدي د ((سات دیوا)) زرخپره
بودا ښایست ته یې حیران یم خو ویریزمه پرې
چې څوک یې نن را نه هڅونه له سیندو تیر نه کړي
یا خویې غله د لاجورد و له آمو تیر نه کړي
زه هم پوهیږم زړه مې رږدي خو ویده شه بودا
ته د تاریخ تر خوارو نو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدینۍ ښکلې ګانې و ساتم
بودا ویده شه

ته خوښه خبر یې

چې ستا د هڅو ماتوونکي څوک وو
تا خو د خپلو تندیسو نو پر خېږد او لېږد
چې له ((ارک هند)) څخه ورها خوا یې دیوان نشه کړې
نوته ویده شه، په آرام پریوځه!

کله چې ما د ارشاک توره بیا په لاس ونيوه
او کانیخکا مې بېرته راوست د باګرام مانۍ ته
کله چې لمر له پکتیا ناڅخه راوخوت او سوریا وځنډ
ګندهارا ته چې مرغۍ له پربنا پوره راغلې
چې آسمایي بیا د (ویشنو) د پلاز بیرغ پورته کړ
او روھیلود کوټرو سپین خیلو نه په هوا پورته کړې

بیا به (ارجن) له بهار ته راشي
(کلیو پاترا) به دنیل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زییوس) پیغام به راوړي طلايي بگۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کیږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پیغلې ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پیغلې به گاځونو ته نخیرې له لنډیو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څنو خپې مست اتې ته
او هیندوگۍ رانۍ به ناڅي د خیبر اتې ته
سمرقندي کوڅۍ به خرڅي کاکړۍ غاړو ته
او هیندو کڅ به له پامیر سره پیالې کړنگوي
بیا به نو تا را وینو و له اوږده خوبه بودا
بیا به دې باسو د تیارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پینځم کال د اپریل یوویستمه
واشنگتن ښار- امریکا

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه
گوربت: په میدان وردگ کې دیوه غره لرغونی نوم دی
لوی غر: د لوگر لرغونی نوم
سیندو: نننی اباسیند، یونانیانو اندوس باله
بخدي: د بلخ زوړ نوم
ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و، چې سلگونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.
طلا غونډی: طلا تپه چې زرگونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندل شوي.
بخدیني: بلخي شهزادگی
لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په شهزادگی الینومین و.
الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله، د لام معشوقه او د افسانوي ښکلا خاونده، د الینگار (الینگهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کوردی
سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې خواکمن واکمن ته وایي چې د اوستایي دورې ارباب الانواع به یې په دې القابونومل، سات دیواد ساتونکي خواکمن په ماناده، چې زرینې مجسمې به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې گواکې د هغو ساتنه وکړي.
ارک هند: د اټک زوړ نوم.
ارشاک: آریایي اتل
کانیخکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن
کوبا: د کابل زوړ نوم
پرېنا پوره: د پېښور زوړ نوم

آسمایي: په کابل کې ددغه غره نوم له دوو ریښو (آسه) یانې نیکمرغي او (مایي) یانې مورخڅه جوړ شوی چې مانا یې د نیکمرغي مورده.
ویشنو: له هندي ارباب الانواعو څخه
ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرې (فصل) کې یې له خپل تربور کړن سره د جگړو کیسه راغلې.
کلیو پاترا: نامتو مصری ملکه (شاه مېرمن)
زییوس: د یوناني اساطیرو نامتو څېره
گاڅونه: گاتهونه یا گیتونه زاړه آریایي سرودونه چې د هېواد د لرغوني فرهنګ ویاړمنه برخه ده.
اراکوزې (اوسنی کند هار) پکتیانا (اوسنی پکتیا) گندهارا (اوسنی ننګرهار): د لرغونې افغاني مدنیت درې مهم منځي (مرکزونه).
هیندوکش: هیندوکښ اوسنی هندوکش.

مکتب

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
قصيده مې پخه کړې
گرځومه کوزړۍ
ځوان مريد د څرخي پيريم
رنگ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې با سم
بند بختونه خلا صومه
دمينو زړو ريبا ريم
شکرانه مې يا ممیز دي يا توتان دي يا مری
څوک د سما راته خامک کړي
څوک راجوره کړي خولی

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
نجونې گردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قاروي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډيره نه کړم

خدايزده ولي
د کوز کلي په زلميو باندې گران يم

ما ته راز د دوی مالوم دی
يو د خان په لور مين دی
بل لېدلي د ملا صايب لمسی

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړی
د شنډ توت ډډې ته ناست يم
شنډو بښځو ته تاويز کړم
ما شومان له خپله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
دېرات د میاشتي سردی
نن اوله پنجشنبه ده
يوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره بڼایسته ده
وايي داسې تاويز را کړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپردی
په دوبي کې مزدوري کړي
* * *

نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
تو اماران مې په هوډه دي

غروم ورته شپیلی

د برکلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شری
ژرنده گری مې ښه یار دی
ډیرې شپې سره یو ځای یو
ظالم ښه مست ربایي دی
د ځوانۍ سندرې وایو
شپه چې ښه ډېره پخه شي
بیا نو بله کړو دوهی

د برکلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شری
ژرنده گری چې نن راغی
په خندا یې راته وویل:
صایب زاده کیسې ته غوږ شه
نن اوږه مې د خان یووړه
کور یې ډک له مېلمنو و
څوک له ښاره وو راغلي
په انگرېې شور ماشورو و
یوه ښکلي مېلمنه وه
په ښایست وه ښاپیری
کلیوالو غوندې نه وه
ښکاریدله مکتبې
شرمېدله پټې یې وویل:
صایب زاده یار ته دې وایه

پير خانې ته دې سلام دی
يو تا ويز خوراته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبې راته داوويل
بيا يې را کړ دا کاغذ
ژرنده گړي توبې وکړې
ويل يې وړانه زمانه شوه
مکتبې نه وه بلا وه
په خدا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وولیکلي:
(په سندرو يم مينه
دنغمو يم ليونۍ
په يو چا مې زړه بایللی
غږوي ښکلې شپیلۍ
يو تاويز ورباندې وکړه
چې ماگل کړي د پگړۍ

د برکلي صايب زاده دی

يو يې آس يوه شپۍ))

۱۳۸۳/۱۱/۱۴

متحده ايالات-مريڼد

افغانان

اوږدې لمنې
گونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوتيو ډکې
او دخپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوږد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديوا á تر شاپته ده
نن د يوې مړۍ ډوډۍ لپاره لاس تنها کې
پرون په وينو سره په اوښکو لمده
يو ځل په چپ ولاړه á په ښي لاس راغلل
د ښار په لويې څلور لارې کې په چينغو سر شو á
بل ځل له تورو سره راغلل
خپل بچي يې له چپه حلا á کړه
اوږدې چينې
گل سيب د سما á تر ملا
قرصې رخچينې پر سر
لينگي د شولو په پتيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړو په
يو ځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د توپک
يلاس پر تپ ايښی يا گوته پر ماشه نښتې
يو ځل په ډيره گنه کار بل ځل د سر په وينستو
يو ځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تينسته ترې خلاص
نيم په تقدير مين او نيم يې په پريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لارې توکړې

خه په مایو پسي روان
خه یې د مارکس د کتابونو چینجي
خه د سید قطب د تاویزونو غاړه کی په غاړه
خه اسامه سره په سوږو کې پټ
خپرې گریوان
ډډی لمن
وآ و آ لونگی په غاړه
د اربو له رېره جوړې مچنۍ په پښو
د اوبښ وندنی پر اوږه مخ په ختیځ دي روان
باریې اپیم دي یا د بنگو میده شوې پټۍ
خه په (پریتي) مین او خه یې د ((تام کرو)) لیوني
نیم یې له ډېره تکبره زړې مور ته انگریزي غږیږي
خه یې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبیرونه وایي
اوږده ټیکري
زړې پښې
گلاباتون په پایخو
په سړيې شکور دی په مړوند کې بنگري
خي لاروان دي خدای (ج) خبر په کومه
خه یې به بدو کې ورکړې د کنیزو په شان ژوند تیروي
څوک په میړه باندې سگریټ بل کړي
د بنځو د حقوقو کتابونه لولي
ډیمو کراسي لکه یوزوډ اینسور
دوړې یې خيژي را روان دی څوک یې نه پیژني
دوی ورته وځاندي او وویرېږي
چې دا عجیب ځناور
په دې هېواد کې هم هگی کړي هم بچي اچوي.

گیله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ویلې آخ!

خدای دې ما مړه کړي

زه خبره نه وم

زه دې په سترگو کې د دروغو نښې نښې پیژنم
که ته خبره نه وي

پرون زیارت کې ډیوه چابله کړه
بیگاه تر نیمې شپې په پټه دعا چا کوله
سهار پلو کې او ښکې چا غوټه کړې
ما به خدای څنگه جوړ کړي؟
د دروغجنو دعا نه قبلیري.

15 لېنډۍ 1384

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی، چې د دغه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه ترجماني ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعره، دا خو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خپال کابل

تالا کابل ليدلۍ نه دی، تا کابل ونه ليد
سايله دا د افسانو ښار افسانه وگڼه
په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وگڼه
دلته د وينو آيينه کې چې لمر سور ښکاريده
زما او ستا د ملت تپ چې لانا سور ښکاريده
هغه وخت موږه ستاغزلې لوستې
ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړه
سايله هغه وخت موږ ستا د عات له لار څارله
چې گوندې دا وليکې:
((مادرته ټوۀ عمر د خوبونو ښار ويلې دي
کله مې پېرزو شې په بمبونو کابل جانه))
خو ستا د عالا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو ليوونو خوبونو
د ښاپېريو ښار بمونو ړنگ کړ
تالا کابل ليدلۍ نه دی، تا کابل ونه ليد

سايله ستا هغه غزلې او زما سندرې
نورې په ورک تاريخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بريوځای نه گڼي
نور ستا اجمل زما لايق نه شته دي
د پاچا خان ارمان او بو وړې دی
د ((يو پښتون)) د غږ ضمير را څخه
د کله دارو رنگينو وړې دی
سايله ته لا په روټۍ پسې او زه يمه په نان پسې ورک
يوهم په خپل کور کې ډوډۍ نه لرو
د اشغري پيغلې له ډېره نازه
ماته په کور کې مساپروايي
چې خرڅادر په پېښور کې گرځم
راته زلمي لا مهاجروايي
سايله زه او ته د ورک تاريخ تکرار ته سوځو
سايله زه او ته تکرار يو د يعقوب او يوسف
سايله زه او ته تکرار يو د مريمې او عيسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا دايروځلی په خياۍ کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمریز
کابل

سفر

ته لکه د خوږ شگو کې سپینه اورنه چینه
زه لکه د غره د کمره خواته راوتلی گل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه د دنگ کوچي پگړۍ کې یو ټومبلی گل

ته لکه د سپینې شیدو پۍ پانه کې سره نښه
زه لکه سهار کې د بیباکه نسیم ښکلی موج
ته لکه د سیند په غاړه جوړه د ماشوم مانۍ
زه لکه تر تانا رسیدلی بېرته تللی موج

ته کله دروغجنه شې ماشوم درغونه ووايي
زه دې اننگو کې د یو پټ شرم گل ووينم
کله چې بانه جوړه کړې لویه کیسه پیل کړې
دروغو کې دې هم څه خوندور تخیل ووينم

ته لکه د سپین قرآن د کړښو جنتي وږمه
زه لکه د عرش له منارونه د اذان آهنگ
هله په جنت کې یوه سیمه پښتنه هم شته
ما او تاراوړي له هغه حایه د عشق لونگ

خدای خبرچی موبه به دې دنیا ته څه او څه بنکارو
څه خبرچی موبه په کوثر د عشق پریو للي یو
زرځلي د مینې شهیدان شول ه دنیا ولاړو
بیالکه آدم او حوا ځمکې ته راغلي یو

دواړه ماشومان یو دواړه بنکلي یو سپیڅلي یو
دواړه د جنت له پاکې ځمکې نه راغلي یو
کله سره لوبې کړو او کله سره جنگ وکړو
کله بیا د میندو پر زنگون باندې خوب وږي یو

دا خلک ژرلی نه شي سترگې یې خیرنې دي
موبه لکه رها د ایمان سترگو باندې نه بنکارو
زه او ته د اوبنکو په زم زم د زړه کعبه مینځو
بس د خدای دوستانو او ولیانو ته رانه بنکارو

ای لیونی مه ژاړه دا ځمکه خو په وینو ده
اوبنکو ته دې پاکه د جنت خاوره له کومه کړم
څه چې په آسمان کې دې له اوبنکو ستوري و تراشم
وریځې به زانگو کړمه او تا به یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چينه کې دې مخ و مينځم
ژوند همدومره بس دی چې اوبو کې زه او ته ښکارو
واړه عاشقان به موږه وڅښي او نشه به شي
موږ به د مينو په خوبونو کې ويده ښکارو

ځه چې د گل خانگه کې يورنگ شول وږمه د گل
ښکلي عاشقان به مويو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچيو په موږو گرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مينه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پر دوه مينو وورو
ياد سپينې غاړې ياد تور وڅنورنگ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډيره وخته د خوږو شونډو قلنگ واخلو

ځه چې دواړه ورک شول دې دومره ډېرو سترگونه
ټوله په تاريخ کې تيته شوې مينه ټوله کړو
رايې وړو په دومره ډبرينو زړو يې وويشو
دا تياره دنيا چې زه او ته رنپه سوله کړو

راشه ما سفر ته ملا ترلې ده روان يم
بس يوازې لاس را کړه او سترگې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نيت له مانه تاوې مټې کړه

25 ليندۍ 1384 کابل

نه، ته مې هېره نه وې

شعري ټولګه

عبدالغفور لېوال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : نه، ته مې هېره نه وې

ویناوال : عبدالغفور لېوال

د پښتې طرح اوډیزان: محبوب (شریفی)

خپرونډوی: میوند خپرنډوی، ټولنه کابل

ټیلفون: ۰۷۰۲۹۵۲۱۴

کمپوز اوډیزاین: ذبیح الله (رامین)

چاپ کال: ۱۳۸۴

چاپځای: میوند مطبعه

د انټرنیټ په مخ ترتیب او ډیزاین کوونکې: مړوند

جادوگرې ته سرود

جادوگرې څه دې وکړه
چې دې داسې لیونی کړم
دا په سترگو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوگرې څه دې وکړه
چې د چین ماچین یا چاشوم
بنا پیری مې شوې کنیزې
چې ستا سترگو ته گدا شوم

جادوگرې څه دې وکړه
کفرو دین دې له ما واخیست
ما خود بین چې په کې ځان کوت
هانگین دې له ما واخیست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مینې ستوري شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

څه منتر دې په ما وکړ
تاته دومره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان وليد
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوگرې ستا د سترگو
له پيريانو مې توبه ده
بسم الله د سپينو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوگرې څومره ښه يې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شين طوطي غريزم
په شکرو دې بلد کړم

جادوگرې څومره ښه يې
تاله مينې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سپړی وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهيږې جادوگرې
چې ته څومره ښايسته يې
له غزلو نه رنگينه
له سندرو نه پسته يې

ته پوهيږې جادوگرې
نور له ژونده جدا کيږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پيدا کيږم

جادوگرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانې ولاړ شو
له شکمنو سترگو پټ شو
د گومان دنيا نه ولاړ شو

جادوگرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلماڼه شو
له هغه ځايه چې راغلو
هلته بېرته ور ستانه شو

جادوگرې لاس دې را کړه
زما له ژونده زړگي تور دی
يو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنيا کې خومره شور دی

جادوگرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شين غمی د گوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادوگرې لاس دی ښکلی
د تک سپین سوسن په شاني
رغوی را کره چې يې ښکل کړم
د خواږه وطن په شاني

جادوگرې جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
يا خو اور په دنيا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادوگرې جادو و کړه
مادي غيږې ته ميلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامي
بيړته روح را ستنه کړه

جادوگرې زړه مې واخله
په بدآ کې ښکلا را کړه
ها چې زه ورپسې گرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادوگرې څومره ښه يې
لاس دې زما په سترگو کيښود
اوس جنت په سترگو وينم
دوزخي جهان مې پريښود

وږی- ۲- ۱۳۸۲

دشها د ت کلېمه

ته مې ياد يېږې خو در تللی نه شم
ژوند مې په هر گام کې اغزي کرلي
پوهيږې؟
ژوند نه مې زړه دومره تور دی
لکه دا ستاله تورو سترگو څخه
چې په رنجو ککړه او ښکه راشي
او ستا د تور کميس گريوان کې چيرې ځان پټ کړي
پوهيږې؟
ژوند ستا د بيلتون له غم نه لوی پيټی دی
خو تر هغو به يې پر سر گرځوم
چې يوه ورځ يې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرگ وروستی سلگۍ يوازې تاته پريښي
پريږده! د ژوند وروستی شيبه ښکلې شي
پريږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کلیمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما گرانه يې.

غم

ستار ترنگيری
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چرې را منډي
تابې و فارا ته بيگانه څه وويل؟؟
هيڅ مې له زړه نه وځي
اود ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راوولي

يو شيبه مينه

ستنه شوې ودي خندا
سردې زما پر تتر کېښود
زما د زړه درزادې وا وریدله
اي!
دې ماشوم بيا درته غوږ کې څه ويل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه، ټولې گيلې تاته کوي
پام کوه!
داليونی هرڅه وايي
گوره خپه چې نه شي.
ستنه شوې ودي خندا
زما تاوده نفس
داستا پر ښکلي وچويلی را پروت وربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مگر رښتيا ووايه!
چې زما د متو منځ کې
ولې د پانې په څېر ورپرديدي؟
ستنه شوې ودي خندا
چوپتيا خوره وه
او ما و تا دخپلې مينې لاره ونيوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر خومره ډېر مزه مو وکړ
چې ستا د ښکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپینه آيينه ماته کړه
پوه شوم گيله دې وکړه ودې ويل:
چې ستا د گوتو د شوخی له لاسه
زما غوږ والی خدای خبر چېرې رانه ولويدله
وگوره غوږ مې تش دی
زه بې ځوابه هک حيران پاتې شوم
خدايزده زما سترگو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندا

غزل

يوڅوک دې په سندرو او په ويريادوي
مريد دی په حلقه کې نوم د پيرياد وي
د زلفو په ترلو موڅوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځير يادوي
زما د لمدو سترگو ماتې ماتې آيينې
دوينو، اوښکو منع کې ستا تصوير يادوي
چې زړونه رانه يوسي خپل ښايست ته شي مغرورې
چې زړونه مورامات کړي نو تقدير يادوي
د يارد نامه توري مې سلگيو کې ماتيزي
دا څوک په دې دنيا کې مافقير يادوي

ليندۍ ۱۳۸۲

ستړی يمه ستړی

عشقه ناوخته راغلي
نړۍ د زړودسكو په ټولو ټولو بوخته
ستاملنگۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وكړي؟
دلته چې مينې ته گناه وايولا
ته به دې اسپه چېرې ودروي؟
عشقه ناوخته راغلي
غر بنياد مونه ډك
سيند بنياد مونه ډك
چېرې خالي د جنون د بنسټه نه شته
نو وايه عشقه ستا شلیدلی گريوان
خپل ببر سر
او زما د مينې اوبسكې چېرې يوسم؟
عشقه ناوخته راغلي
زه نور زلمی نه يم چې مينه وكرم
لكه آدم د خپل هاييل او قابيل
د شخړو سيل كوم
عشقه ناوخته راغلي
د بې مھريو د ساده نسل له لاسه ژاړم
خوك مينه نه پېژني
خو په مينو پورې دومره خاندې
چې كله كله ورنه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حال كې
وايه چې تاڅنگه كړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووايم؟
او له ژوندون څخه د استړي بدن چېرې خېن كړم؟

ګران وحيد عمر ته

زما اتن چي جانانه
زما اتن چي جانانه!
کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره
ښايي کوم څوک دې هر قدم سره د اوښکو څاڅکي و بهوي
زما اتن چي جانانه
ته چې د دواړو له هريو گرز سره لاسونه تاو کړي
زما په زړه کې پښتنه وينه غور ځنگ وکړي
ته چې خپليو نه خړپا پورته کړي
زما په سر کې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي
داتن چيانو ساز لميه ميره!
هره شيبه مې ستا خدا ياديري
چې مرور شي بيرته وگرځيري
زما دې هغه ښکلې ادا ياديري
زما اتن چي جانانه!
کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره
ښايي يو ورځ دې دا شاعر ملګري
په زړه درو وريږي
ښايي يو ورځ دې شاعر ملګري غږ واورې چې:
((يو ځلې بيا په دې لار راشه
په پخوانو پلونو دې پريوتل گرونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژارې
اونښکې دې مه بهوه
اونښکې دې پټې خپلو سترگو کې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم گناه وايي او شک پرې کوي
که درنجو ليکې دې راغلې په سپين مخ
نو ټوډا به وپوهيږي
چې تا د مينې په خاطر ژړلي
پام کوه ونه ژارې
مور دنړۍ له بد مرغانو څخه هغه دوه يو
چې آن ژړلی نه شو
پوهيږې!
هغه ورځ چې تا وژړه
زه څو مړ و سوځيدم؟
ځکه چې ټوله دنيا وپوهيده
چې موږه دواړه سره مينه لرو.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مينه وي د ټولو گناهونو ابې.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې څوک دخپلې معشوقې په اونښکو
وشرميږي
او خپلې اونښکې د خپل زړه په وينو و مينځي
له ويرې څخه؟

۵ مرغومی ۱۳۸۲

زه مساپريم خو غريبه ته يې

((خپلې گيلې به ديوالو ته وکړم
حکه چې ته خو ورته غوږ نه نيسي...))
آه ياره دادې ليک کې څه ليکلي؟
مسا پر زه يم خو غريبه ته شوې
بيگه مې ستا د ناچارۍ گيلې ته ډير وژړې
له اوو سيندونو او اوو غرونو لرې
زما د زړه په هريو غږ کې ته يې
ستا چې په زړه کې گيله وگرځيږي
زه يې همدلته اورم
گرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې گيلې دې خپل زړگي ته کوه
پوهيږې؟
دلته هم آسمان شين دی
او د لمړنکلي طلايي بگۍ دورځې پرلارځي او راځي
مگر پر زمکه نه اشنا سيوري شته
نه تورې زلفې نه لونگۍ نه خادر
نه د زړو خپليو خړپ نه د ټيکريو وږمې
نه ستا د بنکلي رغوي عطر چې زما ډير خونېده
زما اوږه تشه ده
ستا تورې زلفې پرې خورې وړې خپې نه وهي
زما غاړه ستا د نفسونو له گرمۍ نه ليري

او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د نگ اسمايي
نه يې ځيرې هوا چې ستا د غيرې عطر لري
دلته د هسکو بښنه يې مانېو جسم کې
اروا وې نشته
زه مساپريم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در څخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لاستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غريزه
خپلې گيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا څخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه، نه ځي.

۱۲-۲-۲۰۰۴

د ټوسن بنار اريزونا

د هستخ الفبې

هو!

زه پوهېږم چې ياديرمه دې
راته ليكلي دي:

چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مينځې
زما د زړه دوينو کړنې دې په اوښکو لمد وې، وچوې
اوزما يادونه دې د زړه شپو کې خراغ بلوي

هو! زه پوهېږم چې ياديرمه دې

زه ستا په پاڅه او سپيڅلې مينه ښه پوهېږم
خو راشه ما وگوره!

چې ستا تصوير ته په لمدو سترگو خبرې کوم

زه دلته ټولوته بې سده ليونې ښکاريږم

نور د ځوانۍ خوبونه ويني، خپلو سترگو ته اوبه ورکوي
د سپينو نجونو د بدن په ليدو آه وباسي.

خو زه د خپلې کوتې وروترم

او په شيبو شيبو له ځان سره يوازې اوسم

ستا تصويرونه او ليکونه گورم

يوازې ستا د ليک خبرونه شعرونه ليکم

اوس خو زه نه

زما شاعره ته يې

ته زما زړه کې ناسته

زماله خولې څخه شعرونه وايي
اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستا د نامه له يو الف څخه پيلېږي او په بل ختمېږي؟

۲۰۰۴ - ۲ - ۱۷

ټوسن - اريزونا

غزل

بيگناه دوه پرېنتې وې مقررې دلته راغلي
د استاله بڼکلو سترگو نه کوترې دلته راغلي

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه کې گرځيدلې
چې نيمه شپه دې وکړلې وزرې دلته راغلي

په شنو سترگو يې ستا د تورو سترگو غلا کوله
يو دوه د پرنگيو جادو گرې دلته راغلي

د عشق له پيغمبر سره د سرو کفارو جنگ و
بيگناه د ملايکو څو لښکرې دلته راغلي

سلگۍ سلگۍ اسرې لکه افغاني مهاجرې
دا ستا د سترگو جنگ نه مرورې دلته راغلي

پرون دې دلپوا d غزلونو کتاب لوستی
خبرې دې خوږې لکه سندرې دلته راغلي

۱۷ مارچ ۲۰۰۴ ټوسن اريزونا

غزل

شب پرست یم خپل یزدان سره مې شپه ده
ستاله زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی یاران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسا پریم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترگو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیراوله کمان سره مې شپه ده

له گونگرویی دلنډ یو شرنگا اورم
ستاله ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنگ په خوب کې وینم
ستاد حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ ټوسن

وعدہ

نہ!

تہ مې ھېرہ نہ وې
تہ مې پە یاد وې، ستا وعدہ مې ھم پە زړہ باندې وہ
زما یا دونه لا، لہ تاسرہ وو
خو خدای (ج) خبر چې ولې در نہ غلم؟
باران پە شرک وریدہ
ما د باران د ټولو خاڅکو پە شمېر تہ یادہ کړې
تا راتہ ویلي وو چې زہ بہ ځان پە واینو لوند کړم
کلہ چې تہ راځې نو زہ بہ پە شرابو کې لمدہ خیشته یم
هو! دا مې هرڅہ یاد وو
ستا د وعدې ھرہ شیبہ مې پە خاطر کې شنہ وہ
زہ پو ھېدم ھغہ ډیوې چې بلې کړې وې تا
اوس خلاصیدې او وار پە وار مړې کیدې
خو خدای (ج) خبر چې ولې در نہ غلم
تہ مې پە یاد وې، تہ مې نہ وې ھیرہ
او پە سرو واینو کې لوند خیشت بدن دې
زما سترگو تہ نیغ ولاړو
زہ پو ھېدم چې تہ بہ راشې
زما د خونې وربہ وټکوي
زہ پو ھېدم چې لہ ژړانہ بہ دې سرې سترگې را واپوې
گیلہ بہ وکړې:
چې شراب خلاص شو، ډیوې مړې شوې

ولې را نه غلې ته؟
زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړيم
ځكه زه نه پوهېږم
چې ولې درنه غلم
زما په لاس کې به يوسپين کاغذ وي
ما غوښتل شعر وليکم
نه شعر مې نه ليکه همدا سې ناست وم
يوازې سپينه پاڼه
زه پوهيدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلي
په دې گومان چې ما به نوي څه ليکلي وي پرې
خو پاڼه سپينه ده يوازې يې په سر کې دي يوڅو توري:
(غواړم وطن ته ولاړ شم.)

۱- مې - ۲۰۰۴ ټوسن - امريکا

يا هو

بيگاه دلته راغلي وه ډيوې سره نجلۍ
آسمان نه پريوتلې وه ډيوې سره نجلۍ

د سپين کميس گلان يې د مظلومو وينو څاڅکي
ملنگه وه، سپيڅلې وه ډيوې سره نجلۍ

په کلي کې نن باد د اسرافيل شپيلۍ وهله
بيگاه کوم چا ويشتلې وه ډيوې سره نجلۍ

يورون ستوري را پريوت، خلکو وليده له ورايه
همدغلته لويدلې وه ډيوې سره نجلۍ

د کلي ملايانو تر سبا هو، الاهو کر
د قدر شپه بللې وه ډيوې سره نجلۍ

يوڅوليوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډيوې سره نجلۍ

۴مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

یوازي

هره شيبه د ژوند خپره بدليږي
هره شيبه د مرگ په لوري يو بل گام اخلم
لكه د مني پانه رپرډمه او ليرډمه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوړه زما پرسرا شيندي
يوازي توب
يوازي توب مې خوښ دی
چې په لمدۀ كبله، بربنډې پښې
يوڅو گامونه واخلم
او هرڅه هېر كړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازي بد بيني زده كړې
هرڅوك يو څوك دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يم
هرڅوك چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازي پيدا شوی يم يوازي اوسم
دادی:
د مرگ په خوا يوازي درومم.

۱۱-۲۰۰۴-جون توسن اريزونا

هو دلتہ مينه نه شته

دلتہ هرڅه شته دي خو مينه نه شته
دلتہ د مورد لاس توده ډوډۍ غلمينه نه شته
دلتہ رگونو کي شراب گرځي او زړونه په هوس
درېږي
دلتہ زما او ستا په شان وجود کي وينه نه شته
دلتہ رنگونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلتہ سپيڅلې او ساده بڼکلا زما د کلي
هغه په سترگو توره او په مخ سپينه نه شته
زه دلتہ دوی ته خپل هرڅه يادوم
دوی را ته خاندې وايي
هو هلته هرڅه دي او دلتہ نه شته
وگوره دلتہ سپينه سوله ده او جنگ هم نه شته
دلتہ غلام نه شته تالان هم نه شته
دلتہ يوازي وداني شته وړانو ډچېرې دي
هو دلتہ مينه نه شته
خو په لاسو د انسان
د انسان مړينه نه شته

واشنگټن DC 29 / 2004 اگست

د سپوږمۍ په ارمان

پايڅې مې بډ وهلې
بيل مې په پوله خنډ کړ
او د لېښتې رڼو اوبو کې مې لاسونه پريولل
د جوارو لوی پټې ته ځير شوم چې مې ته وليدې
په شنه گيډۍ کې مې سپين گلا باتون مات کړي
او د پاوليو شرنگهار دې د چنچنو له نغمو سره گډ
خومره بڼايسته وې بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوځي
سړکا مې ځمکه له گروۍ خلاصېږي
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم

* * *

کابل له سپينو واورو لاندې پټ دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سړکا
ستا نفسونه ډېر تاوده ښکاريږي
زما تاوده لاس کې دې سپين لاس خولې دی
بيگه دې بيا ژرلې؟
په ټيليفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا خبره کې د ستړيا نښې له ورايه وينم
اوس زه اوته سره ډېر نه شوليدای
ژوند زما اوستا ترمنځ ديوال جوړ کړی
ژوند سرگردانه دی د ښار کوڅو کې
ښار لکه تور ښامار زموږ مينې ته اور را شيندي

* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غږ راوینس کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همداسې کوي
ستا بریښنا لیک مې ولوست
کړکی ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپوږمۍ نه ویني
دلته سپوږمۍ چاته سلام نه وايي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپوږمۍ نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکۍ لاهم زما پر شونډو ناڅي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپوږمۍ د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنگل

ما ځنگل و آزموبیه

ما له ځنگله سره نفس و یوست او ځان مې شین کړ
او زما وجود د ځنگله شنه بدن کې وغځیده
ماله ځنگله سره خوشې تیرې کړې
او د کوچني سیند له سندروسره وبهیدم
ما په ځنگله کې ځان پخپله ورک کړ
ځنگل زموږ په شان دی:

شار

مهربانه

او وحشي خوبنکلی

ځنگل زموږ په شان نه

زموږ د اروا په شان دی

هلته هم پرانگ او سیري

او هم د سترې هوسی بنکلي بچي

ځنگل کې مار له ونې ځان راتاو کړي

او د مرغیو ځاله ټوله له بچو تشه کړي

ځنگل زموږ د اروا په شان دی

دلته لیوه او غزال دواړه اوسي

ځنگل له ځان څخه دویرې په شان

له گهو بوټو لاندې تورې بلاگاني او شیشکې ناڅي

شپه په ځنگله کې ستوري یو یو بنکاري

او سپوږمۍ څاڅکۍ څاڅکۍ ناڅي

له شنو گهو خانگو

دلته د باد نغمه له پانو سره لوبې کوي
لکه د دنگې نڅاگرې د پایزېب شرنګهار
خود ځنګله سهار د بڼکلي معشوقې د سپینې غاړې په څېر
همدومره سپین

همدومره روڼ

همدومره پوست دی منې؟

چې کله وینې شي بیا یې بڼکل کړې نو
الله اکبر

یوه نری لار د ځنګله د بوټو منع کې تللې
د وچو پانو پرې غالی خوره ده
د الارزموږد ژوند تر پایه اوږده

چېرته یو ورک لاروی نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پانې به ماتیرې ستا تر پوندو لاندې
ځنګل زموږد یارانې په څېر دی

ځنګل زما په څېر یاغي

خو ستا په څېر بڼکلی دی

ما ځنګل و آزمویه

اوت زما د روح ځنګل ته راغلې

له هم هغه ازله

کله چې ته خپه شي

نو ځنګل او رواخلي او ونې سوخي

کله چې ته وځاندي

پر ځنګله شړکنده باران وریري

- سپتمبر ۲۰۰۴ مریلند - کوزاډیلې ځنګل

غزل

ستايوي جلوي ته له گناه ستړی بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پرېږده خیر دې که مې تن شو اور

ځان نه یم راغلی او سفر مې تر خپل ځانه دی
ستا دمخ رڼا ته ددې لارې لوغړن شو اور

مړه خاوره ویده وه خو چې تاورته تش وکتل
وینښه شوه خو پوه نه شوه چې څنگه پرې وطن شو اور

گل په خندیدو کې ستا د حسن نښه راوړله
ماته مې په ځان کې دغه څیرې پیرهن شو اور

تانه یې رڼا زده کړه او مانه تا ویدله او سوز
څار شه زموږ له مینې نه چې دومره برخمن شو اور

دومره مې درواخله چې خیرن خلک مې نه ویني
ماته خو په دې دنیا کې دغه شان بودن شو اور

۳۰ وېری ۱۳۸۳ مریلند کالج پارک

علامه رشاد ته چي د بيا ليدو ارمان يې زما پر مسا پر زړگي پاتې شو

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پريوت

هېڅ مې باور نه راځي
ها مازيگريه مې هميش په زړه وي
چې پر سبا يې زما سفر پيلېده
زه ستا د کور په لويه خونه کې ناست
او ستا د تود غږ له وړېدو سره جنت ته تلمه
تاراته وويل چې :

پام چې وطن هېر نه کړې
مگر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او موږه چاته پريږدې؟

مگر دا ژوبله او يتيمه پښتو چا ته پريږدې؟
يوه ورځ تارا ته ويلي وو چې :
(فخر شاگرد هنرمند به استاد رسد)
مگر استاده !
اوس حيران يم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

مورډه بې فخره شو

بې سره شو

بې لمره شو بس ته چې ولاړې

اې د پښتون مذهب رهبره وايه

زموږ دپوهې پيغمبره وايه

که ستا دتللو نيت و

ولې دې مورډ ته دومره مينه راکړه

مورډ خو ويده وو دا بد په شپو کې

ولې دې مړ ورگو کې وينه راکړه

دا وينس زلميان به اوس په کوم لوري ځي؟

ته خويي مشرد دستار سپړي وې

دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي؟

استاده! اوس به دا نيمگړې نسخې چا ته لولم

دا - د خوشال فرهنگ - به څوک وليکي

دا د - اټک - لاندې به څوک وڅيري

د ستر پښتون نيکه به څوک پېژني

زما د تاريخ د هسک له لمر سره خو ته اشنا وې

خو

ستا د لمر په شان وجود هم پريوت

هېڅ مې باور نه راځي

نه!

زه دا منلی نه شم

لا پرڅه پاتې دي چې ته يې وکړې

يوازې ته

يوازې ته

یوازي ...

د دسمبر اوله ۲۰۰۴ و اشنکتن دي سي

تصوير

ستا رالېرلی تصویر
هغه په تور ټيکري کې بنکلی تصویر
هو!

همدا اوس هم زما په لاس کې دی او گورم ورته
ستا بنکلی سترگې خو تصویر کې هم خبرې کوي
لیونی!

سترگو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټوټه عمر یې وخور
خو تفسیر مې نه کړې.

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترگو تصویر سره دې ژاړم
د خوب او خیال له تور او سپین تعبیر سره دې ژاړم

دا تاراته ویلي و چې بند کې به مې ساتي
ته نه یې د یادونو له زنځیر سره دې ژاړم

ستا او بڼکه مې تاويز کړه گرځومه یې په غاړه
له پیر سره دې ژاړم له فقیر سره دې ژاړم

بس تا کې چې اوسیرم لیونی یمه وطنه
خندا سره دې خاندنم اوله ویر سره دې ژاړم

برخلیک دې دی چې خپله مینه خښه کړې په خپله
لیواله بد قسمت له تقدیر سره دې ژاړم

مریلند - امریکا

غزل

توبه مې کړې وه چې ماته شوه توبه مې وکړه
شیخ او ساقی سره همدومره گوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په یاد کې ساتې ښکلې یاره
یو مسایروم، دلته راغلم یوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړګی مې راوړ درته
جانانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مې وکړه

دې ته دې هم لویه گناه وویل زما قاتله
چې ځنګدن کې دوطن خواته سجده مې وکړه

زه سترې نه وم خو پښتو مې مخ ته ودریده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرګه مې وکړه

لیندۍ ۲۵-۱۳۸۳ و اشنګتن

زلزله

د هند په سمندر کې د خونامي زلزلې ۱۵۵ زره کسان ووژل

او زمکه ريرېدي
خپې الوخي
د خلکو لودی
لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني
د خدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې
چې خلک یو د بل د غوښو بوی نه پوزې نیسي
طبیعت په لوبه بوخت دی
خلکو کبان نیوځونه وو خبر
چې د طبیعت په یوه لوبه کې به
کبان په دوی ماړه شي
کله چې زمکه د الله (ج) د بندگانو تر پښو لاندې راوخرخېده
لویانو چیغې کړې:
یارب
یا بګوان
یا عیسی ... بودا ... موسی راورسیږئ ...
خوماشومان او لیوني پوه نه شوځ
چې چاته پاس وګوري
دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدل
ځکه اوځ یې زلزلې ته کټ کټ وځنډ او وروسته مړه شوځ

اسمان لا شين و
چا خه ونه ويل
دخپو غږ كې چينغې ډوبې شوې
خنداوې پراو بولا هوشوې.
بنځې تر اوسه لا خپو ته گوري
خو شپه تياره وي داو بو پر سر دهېڅ ماهيگير
د كوچنۍ بېړۍ خراغ نه بنكاري
په جوماتونو كې اذان
په مندرونو كې زنگونه نشته
د كليساوو صليبونه مات دي
خلك د لويو پانگه والو د خيرات په ډوډۍ
يو بل له ستوني نيسي
او ماشومان
لاهم په خټو كې دمړو ميندو له تيو خخه وينې روي

* * *

پر زمكه خلك ډير دي
خوك يې په جنگ خوك يې په اور كې سوځي
خوك زلزله كې تر او بو او خاورو لاندې ور ك شي
او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي
چې مرگ د كوندو يتيمانو غم وي
نه دهغو چې مړه شو
د مرگ غميزه لا ژوندي ده
دهندي او بنگالي بنځو له او بنكو سره لوبې كوي

خو ها چې مړه شوۀ په دې نه پوهیږي .

* * *

یو لیونی د ونې بڼاخ کې ناست و
ونه ولاړه وه دخټو منځ کې
او لیونی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و
لیونی وژپۀ او ویې خندۀ
او بیایې داسې وویل :
په دې دنیا کې به لا اوس هم چیرته جنگ روان وي
او ځینې خلک به د ځینو خلکو وینې غواړي
دا دی طبیعت ورسره مرسته وکړه
طبیعت ډېر ووژۀ
نو اوس کېدای شي
جگړه ماران ماره وي
او جگړه ودریږي
لیونی وژپۀ او ویې خندۀ
ونه ولاړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و .

۲۰۰۵ جنوري

انديانا-متحده ايالات

بند ه

شیخ وایی بنه کوه او بدمه کوه

خو شیطان دانه مني وایی:

بد کوه او بنه مه کوه

ماته خود واره په غلطه بنکاری

آیا دنیا کی بس همدغه بنه او بد دي

بل څه نشته مگر؟

زه نه د شیخ نه د شیطان منمه

د خدای بنده یم بس د خدای منم

او مینه کوم

جنوری ۲-۲۰۰۵

انديانا - متحده ايالات

نه پو هيلو

دنيا يو بل توپان په سراخيستي
بيا د ديوانو په سرونو کې چينجي نوريزي.
او بشریت په خپله سپينه تنده لاهم د جگړې داغ لري
د انسانيت د پيدايننت له ورځې
زموږ تاريخ د د ووسترو گناهونو په دوزخ کې سوځي
يو (غلامي) او بل (جگړه) او وژنه
خدای ج د انسان د بد مرغيو طوق د دغو شيطانانو
په لاسو کې ايښی
د غلامي شيطان د عدل بوربو کې کې مړ شو
خو (جگړه)
آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي
لاهم دستر با با آدم دا ولادې شرم دی
دنيا يو بل توپان په سراخيستي
قيامت به راشي خو حيران يم چې زموږ غاړې به
د جگړه مارو تر گناه لاندې کړې تر خدايه څنگه ورشي!!

مريلند - امريکا

غزل

جانانه څوک چېرې هم داسې ناروانه کوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه والانه کوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترگواو د خلکو ترمنځ
خبرې ته کوي خو هیڅ څوک یې ادا نه کوي

چې ته را ونه گوري روح به مې ځان خه وويني
چې تصویر نه وی آینه چاته خندا نه کوي

اخر په زموږ زړونه د خدای (ج) حسن په خوب وويني
دغه مین ماشومان هیڅکله گناه نه کوي

وايي مرگ سخت دی روح له تنه جدا کيږي مگر
ما د وطن بیلستون لیدلی هیڅ پروانه کوي

۲۸- وری ۱۳۸۴ و اشنگتن دی سی امریکه

تصویرونه

که

هندارو تصویرونه ساتلای

مور به خپل اووم نیکه هم لېدلی وای

او اوس به ټوۀ پوهېدو

چی د دارا او سکندر آیینې څه ډوۀ وې

او د جمشید په جام کې څه ښکارېدۀ

یوازي

که هندارو تصویرونه ساتلای

نور به بې روحه تاریخ

داسې بې ژبې او مېړواندې نه وای

مور به آدم ته د حوالو مړې، موسکا پېژنده

او په بېړۍ کې به له نوح سره یوځای ګرځېدو

ما به آتن کې له سوکرات څخه پوښتلي وای چې

تر تا دوه نیم زره کلونه وروسته

ولې لا هم په- عدالت- پسې دا ورک بشر هم داسې ورک دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتي وای چې
ما هم له ځانه سره طور ته بوځي
بس که یوازې
تصویرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به لیلا ته وای کتلي د مجنون په سترگو
او په کعبه کې به مو
د اسماعیل د قربانی نښې له ورايه لیدې
زه به ورتلم اکاډیموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبري وکړم
زماله هغه سره حساب پاتې دی:
ستا - ایتوپیا - چېرې ده؟
او انسانان به وژا کیږي لا تر کله دهغې لپاره؟
ستا د خیالي ډیموکراسي ریښتیا ده چېرې پته؟
مور خویې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سیوري وینو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځکه چې لا هم دا اخلاقو او ایمان په توپیر نه پوهیږي

خو

که هندارو تصویرونه ساتلای

ما به له خپل نیکه نه غوښتي وو چې

زما مغرور پلار ته وصیت ولیکي:

چی خپل شاعر زوی د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني

بودا لا اوس هم ما په خوب کې ويني

هو! زه پوهیږم چې له ما خپه دی

حکمه زه ژوند ته دهغه په سترگو نه گورمه

ژوند کله ښکلی شي زما دمعشوقې دښکلو سترگو په څیر

خو بیا هم ما ته هیڅ ارزښت نه لري

بودا ویريږي چې خوبونه یې زماله وینورنگ وانه خلي

بودا به نه ویریدای

اوزه به هم ژوندی وای

خو که هندارو کې تصویر پاتې وای

راشه چې زه درته یو راز ووايم

له سلوزرو کلو ډیر تیريږي

هیڅ څوک پرې نه پوهیږي

چې له هندارو څخه ولې تصويرونه تېښتي؟
ماته مې اووم نیکه کیسه وکړله:
چې په هنداره کې شیطان وکتل
او بس همدغه شرمیدلې دهندارې حافظه ماته کړه
که درته ووايم خدا به در شي
که تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به ځانونه دبیزو له نسله نه گڼلای

۱۳۸۳ لړم ۲۷

په دې شعر کې وزن خو ځايه توپير لري، خو دا د مانيزو برخو ديبلولو لپاره د يوه نوي ميتود کارونه ده، نه وزني تېروتنه.

د افغانستان ورکې خزانې

د دوه زره پينځم کال د اپريل په يوويشتم ما بنام د امريکې په پلازمينه واشنگتن ښار کې د افغانې سفارت او نشنل جيوگرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي زمريالي طرزي د هڅو او په ټوليزه توگه د افغانستان د لرغونو آثارو په هکله د يوه فلم پرانيستنه وشوه، چې ((د افغانستان ورکې خزانې)) نومېږي په دې فلم کې د باميان دسترو بوداگانو را پرځېدنه او ښوونه شوې خو تر څنگه يې په سيمه کې د درېيم بودا چې په (ويده بودا) مشهور دی، د موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او برياليتوبونه هم د پام وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو ستره مجسمه ده چې اوږدوالی يې د ايفل تر برج هم ډير دی. ښاغلي طرزي وويل، له ډيرو څېړنو او کيندنو وروسته مود دغه بودا د پښو يوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه شوم هغه دلته دی، نو کار يگروته مې وويل چې بيرته خاورې پرې ورواړوي، چې بيا بل وخت په ډاډ او احتياط سره کيندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا تپې د قيمتي خزانې په هکله وه چې له نيکه مرغه تر اوسه دولسمشرۍ په ماني کې خوندي ده. د ويده بودا را برسیره کېدنه په نړيواله سطح يوه ستره فرهنگي پېښه ده، وړاندوينه کېږي چې ددغه بودا تاريخي ابهت او اهميت به د مصر له اهرامونو سره برابر وي، ياد شوي فلم عاطفي جوړښت درلوده چې د ليدو پرمهال يې پرځينو افغانانو برسيره بهرنيانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای. ماله خپلو اوښکو سره خو کليمې هم مل کړې چې دلته يې لولۍ.

ورکه خزانہ

بودا!

ویدہ شہ

د تاریخ ترخروارونو خاورو لاندې آرام و غځیږه
لا((اپه گان)) د خپل نیکه خبره د غم د غبار شاته ویني
لاشغهار د غشیو خیزی لاگوربت زخمی دی
او د((لوی غر)) د ذهن خالي له لمبو ډکې دي
لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډبرینې سینې ورک درزونه
لا تور شیطان د((براهې)) گردونه مینځي د((سیندو)) پراوېو
لا هم پر موږه لمر د تور د جا له کوره خیزی
لا ستا د دواړو تندیسونو له سوغاړو نه دودونه خیزی
بودا!

ویدہ شہ

په آرام پریوځه

هو دا ریښتیا ده چی

بخدي کې یې د((ساک)) د پا چا ښکلې لور برېښه کړله
طلا غونډۍ کی یې د سرو زرو له تاج څخه هډوکی تش کړه
خوته ویدہ شہ

ته آرام پریوځه!

د بخدینۍ شهزادګۍ روح لاله گانو سره په کور پاتې دی
لاله سیندو یاله آمو څخه اوښتی نه دی
لاخو د ساک د لور د ګڼ کمیښ پاوړلي شرنگیږي
او لادستر نورستان((لام)) په((الینو)) مین دی

لاهه ددنگو پکتانیو د قمې زرین لاسوندي بریښي
نوته ویده شه، ته آرام پریوځه!

د بخدینۍ پیغلې ښایست ته مې سلام دی بودا
ستا د خوبونو پریشانی ته مې هم پام دی بودا
زه لاد زرو کلو شاته بخدینۍ وینمه
چې اووه کنیزې پرې چاپیری دي سینګار یې کوي
څوک یې باولۍ، څوک یې والۍ څوک یې پېژوان سموي
څوک یې په هسکه سینه ږدي د ((سات دیوا)) زرخپره
بودا ښایست ته یې حیران یم خو ویریزمه پرې
چې څوک یې نن را نه هڅونه له سیندو تیر نه کړي
یا خویې غله د لاجورد و له آمو تیر نه کړي
زه هم پوهیږم زړه مې ریږدي خو ویده شه بودا
ته د تاریخ تر خوارو نو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدینۍ ښکلې ګانې و ساتم
بودا ویده شه

ته خوښه خبر یې

چې ستا د هڅو ماتوونکي څوک وو
تا خو د خپلو تندیسو نو پر خېږد او لېږد
چې له ((ارک هند)) څخه ورها خوا یې دیوان نشه کړې
نوته ویده شه، په آرام پریوځه!

کله چې ما د ارشاک توره بیا په لاس ونيوه
او کانیخکا مې بېرته راوست د باګرام مانۍ ته
کله چې لمر له پکتیا ناڅخه راوخوت او سوریا وځنډ
ګندهارا ته چې مرغۍ له پربنا پوره راغلې
چې آسمایي بیا د (ویشنو) د پلاز بیرغ پورته کړ
او روھیلود کوټرو سپین خیلو نه په هوا پورته کړې

بیا به (ارجن) له بهار ته راشي
(کلیو پاترا) به دنیل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زییوس) پیغام به راوړي طلايي بگۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کیږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پیغلې ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پیغلې به گاځونو ته نخیرې له لنډیو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د ځنو خپې مست اتن ته
او هیندوگۍ رانۍ به ناڅي د خیبر اتن ته
سمرقندي کوڅۍ به څرخي کاکړۍ غاړو ته
او هیندو کڅ به له پامیر سره پیالې کړنگوي
بیا به نو تا را وینو و له اوږده خوبه بودا
بیا به دې باسو د تیارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پینځم کال د اپریل یوویستمه
واشنگتن ښار- امریکا

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه
گوربت: په میدان وردگ کې دیوه غره لرغونی نوم دی
لوی غر: د لوگر لرغونی نوم
سیندو: نننی اباسیند، یونانیانو اندوس باله
بخدي: د بلخ زوړ نوم
ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و، چې سلگونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.
طلا غونډی: طلا تپه چې زرگونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندل شوي.
بخدینی: بلخي شهزادگی
لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په شهزادگی الینومین و.
الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله، د لام معشوقه او د افسانوي ښکلا خاونده، د الینگار (الینگهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کوردی
سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې خواکمن واکمن ته وایي چې د اوستایي دورې ارباب الانواع به یې په دې القابونومل، سات دیواد ساتونکي خواکمن په ماناده، چې زرینې مجسمې به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې گواکې د هغو ساتنه وکړي.
ارک هند: د اټک زوړ نوم.
ارشاک: آریایي اتل
کانیخکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن
کوبا: د کابل زوړ نوم
پرېنا پوره: د پېښور زوړ نوم

آسمایي: په کابل کې ددغه غره نوم له دوو ریښو (آسه) یانې نیکمرغي او (مایي) یانې مورخڅه جوړ شوی چې مانا یې د نیکمرغي مورده.
ویشنو: له هندي ارباب الانواعو څخه
ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرې (فصل) کې یې له خپل تربور کړن سره د جگړو کیسه راغلې.
کلیو پاترا: نامتو مصری ملکه (شاه مېرمن)
زییوس: د یوناني اساطیرو نامتو څېره
گاڅونه: گاتهونه یا گیتونه زاړه آریایي سرودونه چې د هېواد د لرغوني فرهنګ ویاړمنه برخه ده.
اراکوزې (اوسنی کند هار) پکتیانا (اوسنی پکتیا) گندهارا (اوسنی ننګرهار): د لرغونې افغاني مدنیت درې مهم منځي (مرکزونه).
هیندوکش: هیندوکبښ اوسنی هندوکش.

مکتب

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
قصيده مې پخه کړې
گرځومه کوزړۍ
ځوان مريد د څرخي پيريم
رنگ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې با سم
بند بختونه خلا صومه
دمينو زړو ريبا ريم
شکرانه مې يا مميز دي يا توتان دي يا مری
څوک د سما راته خامک کړي
څوک راجوره کړي خولی

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړۍ
نجونې گردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قاروي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډيره نه کړم

خدايزده ولي
د کوز کلي په زلميو باندې گران يم
ما ته راز ددوی مالوم دی
يو د خان په لور مين دی
بل لېدلي د ملا صايب لمسی

د برکلي صايب زاده يم

يو مې آس يوه شړی
د شنډ توت ډډې ته ناست يم
شنډو بښځو ته تاويز کړم
ما شومان له خپله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
دېرات د میاشتي سردی
نن اوله پنجشنبه ده
يوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره بڼایسته ده
وايي داسې تاويز را کړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپردی
په دوبي کې مزدوري کړي
* * *

نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
تو اماران مې په هوډه دي

غروم ورته شپیلی

د برکلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شری
ژرنده گری مې بڼه یار دی
ډیرې شپې سره یو خای یو
ظالم بڼه مست ربایي دی
دخوانی سندرې وایو
شپه چې بڼه ډېره پخه شي
بیا نوبله کړو دوهی

د برکلي صایب زاده یم

یو مې آس یوه شری
ژرنده گری چې نن راغی
په خندا یې راته وویل:
صایب زاده کیسې ته غورځه
نن اوږه مې دخان یووړه
کور یې ډک له مېلمنو و
خوک له بڼاره وو راغلي
په انگریې شور ماشورو و
یوه بڼکلي مېلمنه وه
په بڼایست وه بڼاپیری
کلیوالو غوندې نه وه
بڼکاریدله مکتبی
شرمېدله پت یې وویل:
صایب زاده یار ته دې وایه

پير خانې ته دې سلام دی
يو تا ويز خوراته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبې راته داوويل
بيا يې را کړ دا کاغذ
ژرنده گړي توبې وکړې
ويل يې وړانه زمانه شوه
مکتبې نه وه بلا وه
په خدا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وولیکلي:
(په سندرو یم مینه
دنغمو یم لیونی
په یو چا مې زړه بایللی
غږوي ښکلې شپیلې
یو تاويز ورباندې وکړه
چې ماگل کړي د پگړۍ

د برکلي صایب زاده دی

یو یې آس یوه شپۍ))

۱۳۸۳/۱۱/۱۴

متحده ایالات-مریلند

افغانان

اوږدې لمنې
گونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوتيو ډکې
او دخپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوږد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديوا á تر شاپته ده
نن د يوې مړۍ ډوډۍ لپاره لاس تنها کې
پرون په وينو سره په اوښکو لمده
يو ځل په چپ ولاړه á په ښي لاس راغلل
د ښار په لويې څلور لارې کې په چينغو سر شو á
بل ځل له تورو سره راغلل
خپل بچي يې له چپه حلا á کړه
اوږدې چينې
گل سيب د سما á تر ملا
قرصې رخچينې پر سر
لينگي د شولو په پتيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړو په
يو ځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د توپک
يلاس پر تپ ايښی يا گوته پر ماشه نښتې
يو ځل په ډيره گنه کار بل ځل د سر په وينستو
يو ځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تينسته ترې خلاص
نيم په تقدير مين او نيم يې په پريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لارې تو کړې

خه په مایو پسي روان
خه یې د مارکس د کتابونو چینجي
خه د سید قطب د تاویزونو غاړه کی په غاړه
خه اسامه سره په سوږو کې پټ
خپرې گریوان
ډډی لمن
وآ و آ لونگی په غاړه
د اربو له رېره جوړې مچنۍ په پښو
د اوبښ وندنی پر اوږه مخ په ختیځ دي روان
باریې اپیم دي یا د بنگو میده شوې پټۍ
خه په (پریتي) مین او خه یې د ((تام کرو)) لیوني
نیم یې له ډېره تکبره زړې مور ته انگریزي غږیږي
خه یې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبیرونه وایي
اوږده ټیکري
زړې پڼې
گلاباتون په پایخو
په سړيې شکور دی په مړوند کې بنگري
خي لاروان دي خدای (ج) خبر په کومه
خه یې به بدو کې ورکړې دکنیزو په شان ژوند تیروي
څوک په میړه باندې سگریټ بل کړي
د بنځو د حقوقو کتابونه لولي
ډیمو کراسي لکه یوزوډ اینسور
دوړې یې خيژي را روان دی څوک یې نه پیژني
دوی ورته وځاندي او وویرېږي
چې دا عجیب ځناور
په دې هېواد کې هم هگۍ کړي هم بچي اچوي.

گیله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ویلې آخ!

خدای دې ما مړه کړي

زه خبره نه وم

زه دې په سترگو کې د دروغو نښې نښې پیژنم
که ته خبره نه وي

پرون زیارت کې ډیوه چابله کړه
بیگاه تر نیمې شپې په پټه دعا چا کوله
سهار پلو کې او ښکې چا غوټه کړې
ما به خدای څنگه جوړ کړي؟
د دروغجنو دعا نه قبلیري.

15 لېنډۍ 1384

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی، چې ددغه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه ترجماني ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعره، دا خو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خپال کابل

تالا کابل ليدلۍ نه دی، تا کابل ونه ليد
سايله دا د افسانو ښار افسانه وگڼه
په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وگڼه
دلته د وينو آيينه کې چې لمر سور ښکاريده
زما او ستا د ملت تپ چې لانا سور ښکاريده
هغه وخت موږه ستاغزلې لوستې
ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړه
سايله هغه وخت موږ ستا د عات له لار څارله
چې گوندې دا وليکې:
((مادرته ټوۀ عمر د خوبونو ښار ويلې دي
کله مې پېرزوشي په بمبونو کابل جانه))
خو ستا د عالا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو ليوونو خوبونو
د ښاپېريو ښار بمونو ړنگ کړ
تالا کابل ليدلۍ نه دی، تا کابل ونه ليد

سایله ستا هغه غزلې او زما سندرې
نورې په ورک تاریخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بریوځای نه گڼي
نور ستا اجمل زما لایق نه شته دي
د پاچا خان ارمان او بو وړی دی
د ((یو پښتون)) د غږ ضمیر را څخه
د کله دارو رنگینو وړی دی
سایله ته لا په روټۍ پسې او زه یمه په نان پسې ورک
یوهم په خپل کور کې ډوډۍ نه لرو
د اشغری پغلې له ډېره نازه
ماته په کور کې مساپروایي
چې خرڅادر په پېښور کې گرځم
راته زلمي لا مهاجروایي
سایله زه او ته د ورک تاریخ تکرار ته سوځو
سایله زه او ته تکرار یو د یعقوب او یوسف
سایله زه او ته تکرار یو د مریمې او عیسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا دایروځلی په خیال کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمریز
کابل

سفر

ته لکه د خوږ شگو کې سپینه اورنه چینه
زه لکه د غره د کمره خواته راوتلی گل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه د دنگ کوچي پگړۍ کې یو ټومبلی گل

ته لکه د سپینې شیدو پۍ پانه کې سره نښه
زه لکه سهار کې د بیباکه نسیم ښکلی موج
ته لکه د سیند په غاړه جوړه د ماشوم مانۍ
زه لکه تر تانا رسیدلی بېرته تللی موج

ته کله دروغجنه شې ماشوم درغونه ووايي
زه دې اننگو کې د یو پټ شرم گل ووينم
کله چې بانه جوړه کړې لویه کیسه پیل کړې
دروغو کې دې هم څه خوندور تخیل ووينم

ته لکه د سپین قرآن د کړښو جنتي وږمه
زه لکه د عرش له منارونه د اذان آهنگ
هله په جنت کې یوه سیمه پښتنه هم شته
ما او تاراوړي له هغه حایه د عشق لونگ

خدای خبرچی موږ به دې دنیا ته څه او څه بنکارو
څه خبرچی موږ به په کوثر د عشق پریو للي یو
زرځلي د مینې شهیدان شول ه دنیا ولاړو
بیالکه آدم او حوا ځمکې ته راغلي یو

دواړه ماشومان یو دواړه بنکلي یو سپیڅلي یو
دواړه د جنت له پاکې ځمکې نه راغلي یو
کله سره لوبې کړو او کله سره جنگ وکړو
کله بیا د میندو پر زنگون باندې خوب وږي یو

دا خلک ژړلی نه شي سترگې یې خیرنې دي
موږ لکه رها د ایمان سترگو باندې نه بنکارو
زه او ته د اوښکو په زم زم د زړه کعبه مینځو
بس د خدای دوستانو او ولیانو ته رانه بنکارو

ای لیونی مه ژاړه دا ځمکه خو په وینو ده
اوښکو ته دې پاکه د جنت خاوره له کومه کړم
څه چې په آسمان کې دې له اوښکو ستوري و تراشم
وریځې به زانگو کړمه او تا به یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چينه کې دې مخ و مينځم
ژوند همدومره بس دی چې اوبو کې زه او ته ښکارو
واړه عاشقان به موږه وڅښي او نشه به شي
موږ به د مينو په خوبونو کې ويده ښکارو

ځه چې د گل خانگه کې يورنگ شول وږمه د گل
ښکلي عاشقان به مويو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچيو په موږو گرځي
ولاړه شي ترڅو خلکو ته هم په مينه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پورته دوه مينو وورو
ياد سپينې غاړې ياد تور وڅنورنگ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډيره وخته د خوږو شونډو قلنگ واخلو

ځه چې دواړه ورک شول دې دومره ډېرو سترگونه
ټوله په تاريخ کې تيته شوې مينه ټوله کړو
رايې وړو په دومره ډبرينو زړو يې وويشو
دا تياره دنيا چې زه او ته رنپه سوله کړو

راشه ما سفر ته ملا ترلې ده روان يم
بس يوازي لاس را کړه او سترگې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نيت له مانه تاوې مټې کړه

25 ليندۍ 1384 کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library